

UCHWAŁA Nr XXV/127/13
Rady Gminy Czerwin
z dnia 20 lutego 2013 r.

**w sprawie odrzucenia wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego
z inicjatywy mieszkańców gminy w przedmiocie budowy elektrowni
wiatrowych na terenie gminy Czerwin**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 Ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o *samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 18 Ustawy z dnia 15 września 2000 roku o *referendum lokalnym* (Dz. U. z 2000 r., Nr 88, poz. 985 ze zm.), po zapoznaniu się z opinią Komisji Doradźnej do sprawdzenia czy wniosek mieszkańców o przeprowadzenie referendum przeciwko budowie siłowni wiatrowych w gminie Czerwin odpowiada przepisom prawa Rada Gminy Czerwin uchwala, co następuje:

§1.

Odrzuca się wniosek o przeprowadzenie referendum lokalnego w sprawie budowy elektrowni wiatrowych na terenie gminy Czerwin.

§2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Czerwin.

§3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Damiański

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XXV/127/13 Rady Gminy Czerwin z dnia 20 lutego 2013 r. podjętej w sprawie odrzucenia wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego z inicjatywy mieszkańców gminy w przedmiocie budowy elektrowni wiatrowych na terenie gminy Czerwin

Pismem z dnia 21 stycznia 2013 r. grupa 6 mieszkańców gminy Czerwin skierowała do Wójta Gminy Czerwin wniosek o przeprowadzenie referendum lokalnego w sprawie budowy na terenie Gminy Czerwin elektrowni wiatrowych. We wniosku zaproponowano treść pytania, które sformułowane zostało w sposób następujący: „Czy jesteś przeciwny budowie siłowni wiatrowych w gminie Czerwin?”.

Do wniosku dołączono 23 karty z podpisami mieszkańców gminy Czerwin. Wniosek został niezwłocznie przekazany Radzie Gminy Czerwina, która na posiedzeniu w dniu 5 lutego 2013 r. wyłoniła ze swojego grona Komisję doraźną do zbadania zgodności w/w wniosku z przepisami ustawy.

Na posiedzeniu Komisji doraźnej, w dniu 13 lutego 2013 roku, w obecności pełnomocnika inicjatorów referendum, Pana Michała Młodzianowskiego oraz radcy prawnego Marka Jacka Bednarza, Komisja zapoznała się z wnioskiem w sprawie referendum lokalnego, dokonała analizy chronologicznej obiegu pism, przeanalizowała pytanie referendalne, zweryfikowała przedstawione listy popierające wniosek o referendum w świetle zgodności z ustawą o referendum lokalnym. Komisja wysłuchała wyjaśnienia pełnomocnika inicjatorów referendum. Po przeprowadzeniu w/w czynności Komisja doraźna uznała, że wniosek o przeprowadzenie referendum lokalnego w przedmiocie budowy elektrowni wiatrowych na terenie gminy Czerwin nie odpowiada przepisom prawa.

Podejmując przedmiotową uchwałę Rada Gminy Czerwin wzięła pod uwagę 3 okoliczności, które przemawiają za koniecznością odrzucenia wniosku o przeprowadzenie referendum gminnego w przedmiocie budowy elektrowni wiatrowych na terenie gminy. Wystąpienie tych 3 dalej wskazanych okoliczności wyklucza możliwość przeprowadzenia referendum we wskazanym przedmiocie, mianowicie:

1. karty z podpisami osób zamieszkujących gminę Czerwin poprzez brak wskazania w ich treści przedmiotu referendum nie spełniają wymogu art. 14 ust. 2 Ustawy o referendum lokalnym,;
2. inicjator referendum nie podał do wiadomości mieszkańców gminy wiadomości o referendum w sposób zwyczajowo przyjęty w gminie Czerwin, czym naruszył art. 13 ust. 1 Ustawy o referendum lokalnym;
3. sprzeciw budowie elektrowni wiatrowych na terenie gminy nie może być przedmiotem referendum lokalnego.

Ad 1

Zgodnie z art. 14 ust. 2 Ustawy o referendum lokalnym, podpisy mieszkańców gminy zbiera się na kartach, **z których każda zawiera informację o przedmiocie zamierzonego referendum.** Takiej informacji z kolei brakuje na kartach podpisów mieszkańców dołączonych do wniosku. Z kart nie wynika, że osoby podpisujące popierają inicjatywę w sprawie przeprowadzenia referendum, a jedynie wynika ich ewentualny sprzeciw budowie siłowni wiatrowych w Gminie Czerwin.

Ad 2

Zgodnie z art. 13 ust. 1 Ustawy o referendum lokalnym, inicjator referendum ma obowiązek podania do publicznej wiadomości mieszkańców gminy przedmiotu zamierzonego referendum w sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie. Jak wskazał Piotr Uziębło w komentarzu do art. 13 Ustawy o referendum lokalnym z 2007 roku:

*„Przechodząc do sposobu podania owej informacji do wiadomości mieszkańców, to ustawa wskazuje tutaj dwa sposoby publikacji, zależne od jednostki samorządowej, w której referendum ma być przeprowadzone. W przypadku gminy jest to sposób zwyczajowo przyjęty w danej gminie. Najczęściej więc będzie to ujęcie rzeczonych informacji w formie ogłoszeń (plakatów) umieszczonych w siedzibie urzędu gminy i innych miejscach do tego przeznaczonych. **Godzi się podkreślić, że brak rozplakatowania takiej informacji może być przesłanką odrzucenia wniosku o przeprowadzenie referendum, co już miało miejsce w praktyce samorządowej**”*

Nie powinno być żadnych wątpliwości co do tego, że *ratio legis* w/w przepisu jest aby informacja o planowanym referendum dotarła do jak największej ilości mieszkańców danej jednostki terytorialnej, tak aby wynik referendum był odzwierciedleniem faktycznych opinii i poglądów mieszkańców całej gminy, a nie tylko części.

Inicjatorzy referendum poczynili ogłoszenia w przedmiocie przeprowadzenia referendum w następujący sposób:

- artykuł „Wiatrowe referendum” w Tygodniku Ostrołęckim z dnia 11 grudnia 2012 Nr 50 (1710);
- „Referendum w gminie Czerwin” na stronie internetowej www.moja-ostroleka.pl;
- artykuł „Czerwin: Będzie referendum przeciwko budowie wiatraków” <http://kurierostrolecki.pl/13353>;
- artykuł „Czerwin: Mieszkańcy chcą referendum w sprawie budowy wiatraków”

Należy zauważyć, że ogłoszenia poczynione czy to na stronie internetowej czy na łamach prasy nie spełniają waloru zwyczajowo przyjętego sposobu ogłaszania w Gminie Czerwin. Zwyczajowo przyjętym sposobem ogłaszania na terenie Gminy Czerwin jest ogłaszania na tablicy ogłoszeń gminy czy poprzez wywieszanie plakatów. Sposób w jaki inicjatorzy ogłosili referendum nie zapewnił dotarcia tej wiadomości do zainteresowanych (choćby potencjalnie) mieszkańców gminy, nie każdy bowiem mieszkaniec ma dostęp do Internetu, nie każdy z mieszkańców potrafi z Internetu korzystać. Również publikacja w prasie nie spełnia wymogu ogłoszenia w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie Gminy Czerwin.

Ad 3

Zgodnie z art. 2 ust. 1 Ustawy:

W referendum lokalnym, zwanym dalej "referendum", mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego jako członkowie wspólnoty samorządowej wyrażają w drodze głosowania swoją wolę co do sposobu rozstrzygania sprawy dotyczącej tej wspólnoty, mieszczącej się w zakresie zadań i kompetencji organów danej jednostki lub w sprawie odwołania organu stanowiącego tej jednostki, a w przypadku gminy także wójta (burmistrza, prezydenta miasta).

Z kolei art. 17 ust. 1 Ustawy stanowi, że:

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego podejmuje uchwałę w sprawie przeprowadzenia referendum, jeżeli wniosek mieszkańców spełnia wymogi ustawy oraz nie prowadzi do rozstrzygnięć sprzecznych z prawem; organ stanowiący jest związany treścią wniosku.

Jak wyjaśnił Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 26 lutego 2003 roku w sprawie K 30/02:

Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. Nr 88, poz. 985, z 2002 r. Nr 23, poz. 220 i Nr 113, poz. 984), rozumiany jako nie wyłączający prawa członków wspólnoty samorządowej do wyrażania w drodze referendum stanowiska w istotnych sprawach, dotyczących społecznych, gospodarczych lub kulturowych więzi łączących tę wspólnotę, a nie zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji organów innych władz publicznych, jest zgodny z art. 2 i 170 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 5 Europejskiej Karty Samorządu Terytorialnego sporządzonej w Strasburgu dnia 15 października 1985 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 124, poz. 607).

Jeżeli chodzi o przedmiot referendum lokalnego należy także wskazać na wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 18 września 1998 roku wydany w sprawie II SA 1023/98:

Przedmiotem referendum nie mogą być sprawy, które nie mają charakteru indywidualnego, jednakże muszą one być podejmowane w ramach szczególnych, wieloetapowych procedur, których niedochowanie będzie skutkowało wadliwością proceduralną. Rozstrzygnięcie referendalne jest wszakże wyłącznie opowiedzeniem się za jakimś rozwiązaniem, bez możliwości wyczerpania wszelkich, normatywnie określonych, przesłanek jego podjęcia. W takiej sytuacji referendum mogłoby być jedynie szczególną konsultacją ludową, jednakże oczywiście niewiążącą. Z uwagi jednak na niemożliwość przeprowadzania tego typu konsultacji w procedurze referendalnej, ponieważ przy osiągnięciu określonej frekwencji jego skutek staje się wiążący, niemożliwe jest jego przeprowadzenie w sprawach, których proces decyzyjny wymaga właśnie takich sformalizowanych procedur. Również w referendum nie mogą być rozstrzygane sprawy, które mają charakter ponadlokalny, nieograniczony do działania danej jednostki samorządu terytorialnego. Mając tak skonstruowany stan prawny należy przyjąć, że przedmiotem referendum może być każda sprawa istotna dla społeczności lokalnej, o ile decyzja w tej sprawie może być podjęta przez organ danej jednostki.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że referendum lokalne może zostać przeprowadzone, o ile odpowiedź na postawione w nim pytanie może być treścią uchwały czy decyzji organu samorządowego. W innym przypadku referendum lokalne byłoby referendum o charakterze opiniodawczym, którego wynik nie wiązałbym się z żadnym rozstrzygnięciem - nasz system prawa takiego referendum nie przewiduje.

Budowa farm wiatrowych czy siłowni wiatrowych przez prywatne podmioty jest sprawą skomplikowaną i wymaga uzyskania przez te podmioty szeregu zezwoleń czy decyzji o charakterze administracyjnym, sama zgoda na powstanie takich obiektów w gminie nie leży jednak w kompetencji organów samorządowych. Organy samorządowe są bowiem decydującym w zakresie np. ustalania planów czy studium

zagospodarowania przestrzennego, wydają one decyzje środowiskowe, nie mają one jednak kompetencji w zakresie wydania jako takich zezwoleń na budowę elektrowni. Poza tym należy zauważyć, że elektrownie budowane są na nieruchomościach prywatnych, co również świadczy o tym, że zgoda gminy nie jest tu potrzebna. Oczywiście gmina wydaje różne akty, które wiążą się z budową takiego urządzenia- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, decyzje środowiskowe- nie są to jednak decyzje związane z przedmiotem niniejszego referendum. Na marginesie wskazuje także, że kwestie w/w decyzji również nie mogłyby być przedmiotem referendum- w przypadku tej pierwszej mieszkańcy gminy mają bowiem możliwość uczestniczenia w tworzeniu planu czy studium poprzez złożenie sprzeciwu, w przypadku drugiej natomiast należy stwierdzić, że jest to decyzja wydawana w sytuacji kiedy podmiot spełnia prawem określone wymogi, nie może być ona traktowana uznaniowo. Przeprowadzenie referendum, w którejś z tych dwóch spraw również byłoby sprzeczne z prawem.

Z tych też względów należy uznać, że kwestia zgody na budowę elektrowni wiatrowej nie może być przedmiotem referendum lokalnego.

Z tych też względów należało odrzucić wniosek o przeprowadzenie referendum gminnego z inicjatywy mieszkańców w sprawie budowy elektrowni wiatrowych na terenie Gminy Czerwin.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Krzysztof Damiański